

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST
pkrmpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / projekt spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja L'Z Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Niektoré interaktívne metódy efektívneho učenia

PaedDr. Ivan Pavlov, PhD.

podpis štatutárneho zástupcu

Názov programu: Niektoré interaktívne metódy efektívneho učenia

Zdôvodnenie: Skupina expertov Rady Európy vymedzila najdôležitejšie kompetencie - súbor kľúčových kompetencií pre Európu, ktorými majú disponovať mladí Európania. Určujú všeobecné ciele výchovy v siedmich oblastiach - učenie, objavovanie, myslenie a uvažovanie, komunikácia, kooperácia, práca a prispôsobovanie sa zmenám. Odborníci sa zhodujú na tom, že kľúčové kompetencie si majú osvojiť všetci občania už počas povinného školského vzdelávania a rozvíjať ich počas celého života. Na to, aby došlo k efektívnemu osvojovaniu si kľúčových kompetencií, je potrebná najmä zásadná zmena obsahu a spôsobu vyučovania, vyučovacích metód a stratégií smerom k participatívnemu, interaktívnemu, zážitkovému učeniu, ktoré je založené na skúsenosti a prepojené so životom.

Premena tradičnej školy na modernú je založená na inováciách v pedagogickej praxi, ktoré sa v rovnakej miere týkajú učebného obsahu, ako aj metód vyučovacieho procesu. Vyučovacie metódy zohrávajú kľúčovú úlohu, pretože od ich výberu a schopnosti použitia závisí nasmerovanie každodenného vyučovacieho procesu, činnosť učiteľa a žiakov a ich spoločný úspech pri dosahovaní cieľov.

Druh kontinuálneho vzdelávania: Inovačné.

Forma kontinuálneho vzdelávania: Kombinovaná - 75 h prezenčná, 15 h dištančná.

Ciele vzdelávacieho programu

Hlavný cieľ:

- Zdokonaľiť a inovovať nadpredmetové profesijné kompetencie učiteľa, potrebné na aplikáciu nových poznatkov v oblasti interaktívnych vyučovacích metód efektívneho učenia.

Špecifické ciele:

- Zdokonaľiť schopnosti učiteľov aktivizujúco komunikovať so žiakmi.
- Zdokonaľiť schopnosti učiteľov vytvárať prostredie podporujúce rozvoj osobnosti žiaka a pozitívnu sociálnu klímu v triede.
- Prehĺbiť poznatky učiteľov učiť zážitkovo v súvislosti so spoluprácou a kooperatívnym vyučovaním, problémovým vyučovaním, metódami podporujúcimi kritické myslenie, projektovou metódou, metódou tvorby aplikačných úloh.
- Umožniť učiteľom poznať súčasné trendy v oblasti výchovy a vzdelávania a v súvislosti s tým vedieť zhodnotiť osobné dispozície, svoje silné a slabé stránky a dokázať ich využiť v pedagogickej praxi.

Obsah vzdelávacieho programu:

1. Úvod do problematiky a doterajšie skúsenosti z pedagogickej praxe. Overené inovačné interaktívne metódy, ktoré realizujú základné školy na Slovensku. Skúsenosti s inováciami v rámci európskych školských systémov. Charakteristika vybraných vyučovacích metód.

2. Metódy pozitívneho riadenia triedy a metodika vytvárania pozitívnej sociálnej klímy pre zvyšovanie školskej úspešnosti žiakov. Tvorba pravidiel a postupov fungovania triedy. Spôsoby zavádzania, nácviku a implementácie pravidiel v školskej triede. Používanie prieskumných nástrojov na zisťovanie sociálnej klímy v triede.
3. Skupinové a kooperatívne vyučovanie (spolupráca). Pružné zoskupovanie žiakov do skupín. Druhy spolupracujúcich skupín, ich charakteristika a striedanie v procese vyučovania. Niektoré spôsoby hodnotenia tímovej práce – sebahodnotenie, spätná väzba, oceňovanie.
4. Zážitkové a interaktívne, aktivizujúce vyučovacie metódy pre žiakov základnej školy s aplikáciou pre jednotlivé ročníky. Metódy motivácie učebno-poznávacej činnosti žiakov. Problémové vyučovanie. Heuristická a výskumná metóda. Mentálne mapovanie. Brainstorming a writestorming. Metódy podporujúce kritické myslenie - SQ3R, EUR, dialóg, diskusia. Projektová metóda. Metóda tvorby aplikačných úloh na precvičenie a upevnenie učiva.
5. Facilitačné a prezentačné zručnosti učiteľa - riadenie vlastného sebarozvoja. Facilitovanie priebehu aktivít a činnosti žiakov, reflexia po ukončení aktivity, sebareflexia, otázky a postupy spracovania procesov.

Tab. 1: Učebný plán

Tematický celok	Téma	Hodinová dotácia
Úvod do problematiky inováčných metód	Overené inováčné metódy, ktoré realizujú základné školy na Slovensku.	8 h prezenčne
	Príklady využívania metód v európskych školských systémoch.	
	Charakteristika vybraných vyučovacích metód a skúsenosti z pedagogickej praxe.	
Metódy pozitívneho riadenia triedy	Metodika vytvárania pozitívnej sociálnej klímy pre zvyšovanie školskej úspešnosti žiakov základných škôl.	15 h prezenčne
	Tvorba, zavádzanie a implementácia pravidiel a postupov v školskej triede.	10 h dištančne
	Zisťovanie sociálnej klímy prostredníctvom používania prieskumných nástrojov - dotazník, riadený rozhovor, diskusia, pozorovanie.	(spolu 25)
Skupinové a kooperatívne vyučovanie (spolupráca)	Zásady skupinového a kooperatívneho vyučovania.	13 h prezenčne
	Štruktúra učiva vhodného pre spoluprácu v skupinách.	
	Flexibilná tvorba skupín v nadväznosti na ciele výučby.	
	Vybrané spôsoby hodnotenia skupinovej práce – sebahodnotenie, spätná väzba, oceňovanie.	

Vybrané aktivizujúce vyučovacie metódy	Zážitkové, interaktívne a aktivizujúce vyučovacie metódy s aplikáciou pre jednotlivé ročníky.	30 h prezenčne
	Metódy motivácie učebno-poznávacej činnosti, opierajúce sa o vnútornú a vonkajšiu motiváciu žiakov.	
	Problémové vyučovanie. Heuristická a výskumná metóda. Didaktické hry. Mentálne mapovanie.	
	Brainstorming a writestorming.	
	Metódy podporujúce kritické myslenie - SQ3R, EUR, dialóg, diskusia.	
	Projektová metóda. Tvorba, facilitovanie a vyhodnocovanie triedneho projektu.	
	Metóda tvorby aplikačných úloh na precvičenie učiva.	
Facilitačné a prezentačné zručnosti učiteľa	Rozvíjanie facilitačných zručností učiteľa pri riadení činnosti žiakov.	9 h prezenčne 5 h dištančne (spolu 14)
	Spracovanie procesov učenia - reflexia a sebareflexia.	
	Využitie PowerPointu pri tvorbe a prezentácii triednych projektov.	
Spolu		90 h

Pri vzdelávaní budú používané metódy, ktoré sú obsahovou náplňou vzdelávacieho programu kontinuálneho vzdelávania.

Rozsah vzdelávacieho programu: 90 hodín – 75 prezenčne, 15 dištančne.

Trvanie vzdelávania: Najviac 12 mesiacov.

Bližšie určená kategória: Učiteľ.

Podkategória pedagogických zamestnancov: Učiteľ pre primárne vzdelávanie (učiteľ prvého stupňa základnej školy), učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy), učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie.

Kariérový stupeň: Samostatný pedagogický zamestnanec, pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou, pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: -

Podmienky pre zaradenie uchádzačov: Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľa, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady učiteľa v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Uchádzači sa prihlasujú na vzdelávanie na základe vyplnenej prihlášky, kde správnosť údajov potvrdzuje riaditeľ školy, organizácia, alebo účastník predloží príslušné dokumenty potvrdzujúce požadovanú kvalifikáciu poskytovateľovi vzdelávania.

Prihlasovať sa na vzdelávací program bude možné písomnou formou alebo e-mailom na adresu poskytovateľa a na základe výzvy poskytovateľa.

Podľa § 35 ods. 6 zákona 317/2009 Z. z. poskytovateľ umožňuje, aby sa vzdelávania mohli zúčastniť aj pedagogickí zamestnanci, ktorí získali rovnaké profesijné kompetencie ako účastníci vzdelávania prostredníctvom sebazvdelávania alebo výkonom pedagogickej činnosti.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie:

Výstupom dištančnej časti vzdelávania bude preukázanie používania aspoň jedného prieskumného nástroja na zisťovanie sociálnej klímy vo svojej triede. Možnosti - dotazník, riadený rozhovor, diskusia, pozorovanie.

Podmienkou úspešného ukončenia vzdelávania je absolvovanie najmenej 80 % hodín prezenčnej časti vzdelávania a záverečná PPT prezentácia a pohovor pred trojčlennou skúšobnou komisiou, prostredníctvom ktorých účastníci demonštrujú použitie niektorej z vybraných interaktívnych metód efektívneho učenia na vyučovaní v triede.

Účastníci podľa § 35 ods. 6 zákona 317/2009 Z. z. musia preukázať príslušnosť k cieľovej skupine vzdelávacieho programu. Budú pre nich platiť rovnaké požiadavky na ukončovanie ako na ostatných účastníkov, okrem absolvovania 80 % hodín prezenčnej časti vzdelávania.

Výstupom dištančnej časti vzdelávania bude preukázanie používania aspoň jedného prieskumného nástroja na zisťovanie sociálnej klímy vo svojej triede. Možnosti - dotazník, riadený rozhovor, diskusia, pozorovanie.

Spôsob ukončovania - záverečná PPT prezentácia a pohovor pred trojčlennou skúšobnou komisiou, prostredníctvom ktorých účastníci demonštrujú použitie niektorej z vybraných interaktívnych metód efektívneho učenia na vyučovaní.

Personálne zabezpečenie a garant (súhlas garanta):

Garant programu:

PhDr. Darina Gogolová, PhD., Metodicko-pedagogické centrum, GR
Ševčenkova 11, 851 05 Bratislava.

Lektori programu:

PhDr. Ľubica Bagalová, PhD., RNDr. Tatiana Piovarčiová, PhDr. Darina Gogolová, PhD. a ďalší lektori s kvalifikačným predpokladom – vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa s prvou atestáciou.

Finančné, materiálne zabezpečenie:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované buď z národného projektu Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, alebo z prostriedkov rozpočtu Metodicko-pedagogického centra v Bratislave.

V prípade viacdňových vzdelávacích podujatí bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Vzdelávanie (prezenčná časť) sa bude realizovať v priestoroch škôl a školských zariadení. Dištančná časť sa zrealizuje najmä prostredníctvom mejlovej komunikácie, konzultácií a prostredníctvom vzdelávacieho portálu Metodicko-pedagogického centra.

Technické a informačné zabezpečenie:

Na vzdelávacie aktivity plánujeme používať notebooky, dataprojektor, flipčártové tabule, fotoaparát, diktafón.

Návrh počtu kreditov:

21 kreditov, 18 za absolvovanie vzdelávania a 3 za ukončenie vzdelávania.

Odporúčaná študijná literatúra:

1. BAGALOVÁ, Ľ. 2006. *Integrované tematické vyučovanie rozvíja kľúčové kompetencie*. In Moderná škola (online). 2006 (cit. 2007-01-04) Dostupné na internete: <http://www.modernaskola.sk/directories/file-upload/dolezite/reformy/ITV.doc>
2. BAGALOVÁ, Ľ. - GOGOLOVÁ, D. 2006. *Indikátory kľúčových kompetencií*. Bratislava : ŠPÚ - Interné materiály. 2006.
3. BEDNAŘÍK, A. A KOL. 2004. *Životné zručnosti a ako ich rozvíjať*. Bratislava : NDS, 2004. 231 s. ISBN 80-969209-5-2.
4. BUZAN, T.: 2007. *Mentální mapování*. Praha : Portál. 2007. ISBN 978-80-7367-200-3.
5. DARÁK, M. - FERENCOVÁ, J. - ŠUŤÁKOVÁ, V. 2007. *Učebné kompetencie žiakov v kontexte školskej edukácie*. Prešov : Prešovská univerzita Fakulta humanitných a prírodných vied, 2007. ISBN 978-80-8068-704-5.
6. Gibbs, J.: *Kmene, proces pre sociálny rozvoj a kooperatívne učenie*. Bratislava: Arimes, 1987. ISBN 80-967082-5-2.
7. FISCHER, R. 1997. *Učíme děti myslet a učit se*. Praha : Portál, 1997. 172 s. ISBN 80-7178-966-6.
8. GARDNER, H. 1999. *Dimenze myšlení*. Praha : Portál, 1999. 400 s. ISBN 80-7178-279-3.
9. GAVORA, P. A KOL. 1988. *Pedagogická komunikácia v základnej škole*. Bratislava : Veda, 1988.
10. GAVORA, P. 1999. *Akí sú moji žiaci*. Bratislava : Práca, 1999. ISBN 70-7094-335-1.
11. GAVORA, P. 2007. *Učiteľ a žiaci v komunikácii*. Bratislava : UK Bratislava, 2007. ISBN 978-80-223-2322-7.
12. HELUS, Z. 2007. *Sociální psychologie pro pedagogy*. Praha : Grada, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-1168-3.
13. KALHOUS, Z. - OBST, O. 2002. *Školní didaktika*. Praha : Portál, 2002. 448 s. ISBN 80-7178-253-X.
14. KOVALIKOVÁ, S. - OLSENOVÁ, K. 1996. *Integrované tematické vyučovanie – Model*. Bratislava : Faber, 1996. 350 s. ISBN 80-967492-6-9.
15. LOKŠOVÁ, I., LOKŠA, J. 2003. *Tvořivé vyučování*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-2470-374-2.
16. MAREŠ, J. 1998. *Styly učení žáků a studentů*. Praha : Portál, 1998. 239 s. ISBN 80-7178-246-7.
17. PETTY, G.: 1996. *Moderní vyučování*. Praha : Portál, 1996. ISBN 80-7178-070-7.
18. PRŮCHA, J. - WALTEROVÁ, E. - MAREŠ, J. 1995. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 1995. 322 s. ISBN 80-7178-029-4.
19. TUREK, I. 1997. *Zvyšovanie efektívnosti vyučovania*. Bratislava : MPC, 1997. 310 s. ISBN 80-88796-49-0.
20. TUREK, I. 2008. *Didaktika*. Bratislava : Iura Edition, spol.s.r.o., 2008. 595 s. ISBN 978-80-8078-198-9.

21. ZELINA, M. 1993. *Humanizácia školstva*. Bratislava : Psychodiagnostika, 1993. ISBN 80-88714-00-1.
22. ZELINA, M. 1996. *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa*. Bratislava : Iris, 1996. 230 s. ISBN 80-967013-4-7.